

Høringsuttalelse fra Målselv kommune til Kulturutredningen 2014.

Målselv kommune støtter den generelle virkelighetsbeskrivelsen som kommer til uttrykk i Kulturutredningen 2014. Vi støtter spesielt de grepene som foreslås om å styrke den kulturelle grunnmuren i forbindelse med et lokalt kulturløft.

Vi støtter også tilrådinger om øremerking av midler til et lokalt kulturløft i kommunene i en tidsavgrenset periode. Mange kommuner sliter med likviditeten, og drift av kulturelle oppgaver er derfor ofte ikke av de mest prioriterte.

Vi ønsker å komme med spesifikke kommentarer som omhandler kulturskole, fritidsklubber, folkebibliotek og frivillig virksomhet:

1. Kulturskole

Kulturskolen er en skole og ikke en fritidssysse.

Kulturskolen som institusjon har behov for å bli sett og håndtert som skole, dvs. en institusjon som i første rekke driver med **opplæring** innenfor kunstfagene. Denne opplæringen må foregå på kulturskolens premisser. Det betyr at vi må ha rammer som er gode nok til å legge til rette for en kjernevirksomhet, der fordypning og tilpasset undervisning, både individuelt, i smågrupper og større grupper er grunnlaget i det tilbudet vi skal gi. Kulturskolen skal ha høy kvalitet innenfor de kunstfagene vi gir opplæring i og undervisningen må få være en kontinuerlig og langsiktig håndverksmessig prosess der det også må stilles høye krav til pedagogisk, metodisk og fagdidaktisk kompetanse. Det er innenfor dette feltet kulturskolene er annerledes enn kulturtilbud for barn og unge innenfor det frivillige organisasjonslivet.

Mange av de aktivitetene kulturskolens driver med vil også gjennom ulike typer kulturarrangement som konserter, forestillinger med mer. Det er også grunnlag for å presisere at dette tilhører utdanningen hver enkelt kulturskoleelev bør ha gjennom sin skolegang i kulturskolen. At dette i andre rekke er en ressurs innenfor det frivillige kulturlivet er svært positivt. Det er viktig at elevene også har et miljø i det frivillige kulturlivet de kan rekrutteres til på bakgrunn av den kompetansen de får i kulturskolene.

Forholdet til grunnopplæringen.

Det er de siste årene kommet sterke føringer på nasjonalt nivå om at kulturskolen skal være i nærmere samarbeid med grunnskolen. Både det at kulturskolene skal være ressursenter for grunnopplæringen lokalt og innføring av ordning med stimuleringsmidler (kulturløftet 2) peker i tydelig retning og oppfordrer sterkt til nært samarbeid med grunnskolen. Det siste tilskuddet på samarbeidsoppfordring/krav gjelder innføring av kulturskoletimen. For å kunne være en god og reell samarbeidspart for grunnskoleopplæringen, er det viktig at kulturskolene har samme status som opplæringsinstitusjon som grunnskolene.

Sentrale punkter for dette er nevnt i punkt 15.3.1. Vi støtter at:

- kulturskolelærerne og kulturskolerektorene/lederne skal ha samme lønns- og arbeidsvilkår som grunnskolelærerne og deres rektorer.

- §13-6 i opplæringsloven må styrkes og presiseres gjennom egen forskrift som bl.a. omhandler omfang, fag, kvalitet og tilgang på tilpassede rom for kunst og kulturfaglig undervisning.
- Akkurat som grunnskolen har sine nasjonale kunnskapsløft må også kulturskolene få en overordnet plan i tråd med ny lov som er noe mer enn en rammeplan.
- Mange kulturskoler har sambruk med grunnskolene når det gjelder bygninger/undervisningsmidler og samarbeid generelt og spesielt. Retten til gode undervisningsforhold må være likestilt med grunnskolen.

"Kulturskole for alle".

Dette har vært en visjon over en årrekke for Kulturskolerådet. I kulturløft 2 heter det i pkt 2: *"Det skal gjennomføres et kulturløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris"*.

Utredningen kommer med tilråding om at det må skje et lokalt kulturløft slik at også denne dimensjonen blir innfridd. Vi påpeker at det er i grunnopplæringen vi som kulturskole har mulighet til å nå "alle elever". Vi vil presisere noen aspekter som vil ha stor betydning for måloppnåelse:

- Vi tror at ved å gi elever rett til kulturskoleundervisning uten at de får notert "fravær" i grunnskoletida, vil bli lettere å gjennomføre undervisning på dagtid. Dette er også en et aspekt som vil bedre muligheten for større stillinger og bedre arbeidstilrettelegging for kulturskolelærere da mye ettermiddags- og kveldsundervisning begrenser deres mulighet til store stillingsandeler.
- Kulturskolens kjernevirksomhet må styrkes slik at det blir mulighet til å gi god undervisning til alle som ønsker det, og et utvidet tilbud til de med spesiell interesse og talent. Det er en forventning i høgskole og universitetsmiljøet at kulturskolene skal "forutdanne" elever til videre utdanning på høyere nivå. For å imøtegå denne forventningen må kulturskolene ha sikre rammer til kjernevirksomheten.
- Vi ønsker at elevene skal bli sett som "hele mennesker" der deres engasjement i kulturskolen må knyttes nærmere til grunnopplæringen de får i grunnskolen.

De praktisk estetiske fagenes plass i grunnskolen.

Vi registrerer med bekymring at andelen undervisningstid i de praktisk estetiske fagene er sterkt redusert de siste årene. Vi understreker at midler til innføring av kulturskoletimen **ikke må komme** til erstatning for en styrking av de praktisk estetiske fagenes plass i grunnopplæring.

Den kulturelle skolesekken er et godt tilbud for kunstnerisk opplevelse av høy faglig kvalitet til elevene i grunnskolen. Det er imidlertid slik at organisering og administrasjon kan bli noe tilfeldig på kommunenivå og hver enkelt skole/årstrinn. Dette bør sikres gjennom nasjonal styring slik at Den kulturelle skolesekken har samme gode lokale forankring og høy kvalitet på med benyttelsen av tilbudet uavhengig av hvilket fylke, kommune eller skole elevene går på.

Støtte og pris.

Vi er enig med utvalget om en makspris på en elevplass, men et eventuelt «tap» av inntekt må kompenseres av midler fra staten.

Konklusjon kulturskole – vi vil tilhøre kunnskapsdepartementet.

Vi ser de samme utfordringer og oppgaver som beskrevet i utredningen, men vi ser at poengene heller peker i retning av at kulturskolene må tilhøre kunnskapsdepartementet. Vi mener at all opplæring elevene i grunnskolealder kan få, må være styrt av samme departement for at man bedre skal se helheten rundt alle elever. Det kan godt være lokal frihet med henhold til hvilke etatstilhørighet kulturskolen har på kommunalt nivå. På nasjonalt nivå må imidlertid kulturskolene tilhøre kunnskapsdepartementet. Vi mener at kunnskapsdepartementet vil eie både kulturskolenes og grunnskolens utfordringer.

2. Fritidsklubber

I kommunene er det ofte fritidsklubber som er det eneste åpne tiltaket for barn og unge, og hvor kanskje særlig uorganisert ungdom kan finne sin møteplass på fritiden. Fritidsklubbene bør gi ungdom mulighet til en meningsfylt fritid, hvor det er mulig å utøve sine interesser. Enhver ungdom bør få finne en aktivitet som de liker og mestrer. Å mestre gir en god opplevelse som vil være med på å bedre den fysiske og psykiske helsen til den enkelte. Dette vil gi positive virkninger videre i livet.

Konklusjon fritidsklubber - vi vil ha tilbake en satsning på fritidsklubber

Vi håper at anbefalingene i kulturutredningen blir fulgt, og at fritidsklubber i kommunene igjen kan bli et satsningsområde, og dette blir fulgt opp med konkrete tiltak, for staten sin kulturpolitikk.

3. Folkebibliotek

Folkebibliotek ute i kommunene er mer enn bibliotek. Folkebibliotekene er av de kulturinstitusjonene som er mest tilgjengelig for befolkningen og besøkende. Folkebibliotekene kan ofte fungere som rene kulturhus, særlig i mindre kommuner. Men selve bibliotekjenesten er meget viktig å sikre god tilgang til befolkningen. Alle undersøkelser viser at folkebibliotekene er en viktig kulturtjeneste for innbyggerne.

Konklusjon folkebibliotek-disse kulturinstitusjonene fortjener nå et løft

Vi håper at anbefalingene i kulturutredningen blir fulgt, og at folkebibliotekene i kommunene kan få et fortjent løft i sitt virke og sin virksomhet.

4. Frivillig virksomhet

Frivillige lag og foreninger er "limet" i samfunnet. Frivillige lag og foreninger tar ofte et utvidet samfunnsansvar i sitt virke. Offentlig sektor nyter godt av arbeidet i frivillig sektor. I veilederen KS ga ut i 2003-2004, viser det at frivillig arbeid utgjør 3-5 % i antall årsverk, av totalt innbyggerantall.

Dugnadsarbeid kan ofte være meningsfullt i seg selv, men hverdagen for de aller fleste lag og foreningene, er at de må bruke masse tid og dugnadsarbeid, for å skaffe grunnlag for å drive sin virksomhet. Frivillige lag og foreninger bør i mye sterkere grad få anledning til å bruke mer energi på selve aktivitetene som utøves innen kultur, fritid, idrett, friluftsliv, sosialt og humanitært arbeid og folkehelse.

Konklusjon frivillig virksomhet - fortjener bedre rammevilkår

Nå bør opptrappingsplanen for momskompensasjon bli fulgt opp, slik at frivillige lag og foreninger ikke lengre skal bli skattelagt for sin frivillige virksomhet som har store samfunnsmessige konsekvenser for trivsel, bolyst, tilhørighet og folkehelse.

Frivillige lag og foreninger fortjener bedre rammevilkår fra alle forvaltningsnivåene, stat, fylkeskommune og kommune.

Frivillige lag og foreninger bør ha momsfritak, subsidiært 100 % momskompensasjon i løpet av de neste 2 årene.

Så lenge grasrotandelen er en ordning for frivillige lag og foreninger, bør satsen økes. Videre bør reglene innskrenkes ytterligere, så at ordningen fungerer etter hensikten.

Moen 21.06.13.

For Målselv kommune

Asbjørg Utby
Enhetsleder kulturskolen

Roger Olsen
Enhetsleder kultur og idrett